

Neboj sa, lebo som ťa vykúpil, povolal som ťa tvojím menom; môj si ty. Izaiáš 43,1

3. nedeľa po Zjavení
24.1.2021
ev. cirk. zbor Rankovce

Milovaní Boží, opäť je tu z Božej milosti nedeľa, ktorej sme sa dožili. Nezabudnime, že tento deň je Pánov (2M 20,10) a počas neho sme pozvaní aj do kresťanského spoločenstva s inými bratmi a sestrami. Kvôli pandemickým opatreniam v našej krajine sme znovu odkázaní na domáce pobožnosti. Ku nim sme pre vás pripravili tento program aj s kázňou. V nej si vypočujeme dôrazný prejav nášho Pána Ježiša, ktorý evanjelista Ján zaradil vo svojom spise ako poslednú Pánovu reč pred záverečnými veľkonočnými udalosťami. V jeho slovách vnímame zhrnutie jeho poslania ako Krista. Kto chce večný život, bez Neho si neporadí. Zas, kto by chcel hlbší výklad daných biblických veršov, môže ho nájsť pri tejto kázni na našej zborovej webstránke.

Prajeme vám všetkým najmä zachovanie si svojej viery. Veď prísť o ňu nie je zložité. Ešteže tu máme nášho Pána Boha, ktorý v Písme svätom hovorí: „ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani vysokosť, ani hlbokosť, ani nijaké iné stvorenstvá nemôžu nás odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi.“ R 8,38-39

V sobotu pred týždňom sme v Čakanovciach pokrstili dve deti (Milanka a Kristínku) rodičom Milanovi Godušovi a Eve Szenderákovej. Prajeme im Božiu múdrosť pri ich kresťanskej výchove.

V pondelok sme sa v Tršťanoch lúčili s naším spolubratom Pavlom Ťukotom, 71-ročným. Zarmútenej manželke a deťom s rodinami želáme Božie potešenie a uistenie v nádeji vzkriesenia.

Opäť srdečne ďakujeme všetkým, ktorí nezabúdajú aj na hmotné potreby cirkevného zboru. Bohuznáma rodina pri spomienke na svojich zosnulých na potreby filie Rankovce venuje 150,- €, na účet zboru za posledný týždeň prišli dva milodary v celkovej výške 60,- €.

Tak, ako klesli príjmy všetkým nám, rovnako klesli aj príjmy cirkevného zboru z ofier a milodarov. Obraciame sa preto na vás opäť s prosbou o podporu. Ak chcete prispieť, svoj milodar môžete poslať na účet cirkevného zboru. IBAN: SK43 0900 0000 0001 0925 5082, do správy pre prijímateľa napíšte: Milodar. Alebo svoj milodar odovzdajte vašim kurátorom.

**„Každý (nech dá), ako si umienil v srdci, nie z neochoty alebo z prinútenia;
lebo ochotného darcu miluje Boh.“ 2K 9,7**

Modlime sa spolu:

Všemohúci Bože, ktorý si stvoril všetko viditeľné i neviditeľné a vo svojom jednorodenom Synovi si zjavil si tajomstvo svojej zvrchovanej lásky, ďakujeme Ti, že si nám Ho poslal, aby tu s Ním rástlo medzi nami Božie kráľovstvo a tak aj krajší a lepší život na zemi. Chráň nás pred nepokojom srdca, aby sme v náhlivosti času nezabúdali na duchovné potreby. Prosíme, vzhliadni na nás okom milosrdenstva, aby sme aj my v Tvojom mene prispievali k rozhojneniu pokoja a spravodlivosti, lásky a radosti v Duchu Svätom. Amen.

Nech sa páči,

tu sú piesne na nedeľu:

51, 70, 43, 623, 465

biblické texty (kontinuálne):

Zachariáš 3,8-10

Zjavenie Jánovo 12,7-12

evanjelium: **Matúš 17,1-9**

Modlime sa – za bohuznámych spomínajúcich na svojich zosnulých - pred 45 rokmi otca a pred 50 rokmi starého otca: Milovaný náš Pane Bože, Ty si Darcom života, daroval si život tak nám, ako aj všetkým našim predkom, bez ktorých by sme tu neboli ani my. Dnes spolu so spomínajúcimi myslíme a spomíname na zosnulých - otca aj starého otca, ktorí odtiaľto odišli pred dlhšou dobou, pred 45 a 50 rokmi, no spomienka je stále živá. Prosíme, zastávaj sa našich spomínajúcich a sprevádzaj ich svojim požehnaním plným istoty, že ani jeden z našich milých, kto ťa nasledoval, či nasleduje, sa nestratí z Tvojej milosti. Tak nech žijeme z Tvojej prítomnosti my všetci, aj v tieto dni spomínajúca rodina! Amen.

Iné námety na modlitby:

- za stále ťažkú situáciu v našej krajine, i v celom svete
- za všetkých tých, ktorí stoja na akýchkoľvek postoch v boji proti vírusu
- za múdrosť a porozumenie nás všetkých, ktorí sme už unavení z celej situácie

Opäť vám ponúkame svoj čas, ak vás treba vypočuť, povzbudiť, modliť sa za vás.

Vaši farárovci

Tel. čísla: 0918 828 307 – Ľ. Beňo; 0918 828 309 – M. Beňová; mail: ecav@rankovce.sk, prípadne cez sociálne siete.

**Buďte mocní a udatní, nebojte sa, ani sa neľakajte, lebo Hospodin, váš Boh, kráča s vami;
nenechá a neopustí vás!**

5. kniha Mojžišova 31,6

Popoluška viery

Evanjelium podľa Jána 12,44-48: „Ježiš zvolal takto: *Kto verí vo mňa, nie vo mňa verí, ale v Toho, ktorý ma poslal, a kto vidí mňa, vidí Toho, ktorý ma poslal. Ja, svetlo, prišiel som na svet, aby nikto nezostal v tme, kto verí vo mňa. Ak niekto počúva moje slová, a nezachováva ich, toho nesúdím, lebo som neprišiel odsúdiť svet, ale spasiť ho. Kto pohŕda mnou a neprijíma moje slová, má svojho sudcu: slovo, ktoré som hovoril, bude ho súdiť v posledný deň.*“

3. nedeľa po Zjavení
24.1.2021
ecav.rankovce.sk

Milí naši vo viere!

Vo viac než 200-ročnej **rozprávke** bratov Grimmovcov o **Popoluške** princ hľadá neznámu dievčinu z plesu pomocou stratenej črievičky. Každá by chcela princa za muža a on má naozaj veľký výber. Ale budúca princezná je len jedna, treba ju správne nájsť. Ešteže rozprávka končí dobre a princ svoju Popolušku naozaj nájde.

Čo by bolo, keby sa pomýlil?

1. Učeníci sa niekedy veľmi ťažko orientovali v tom, ako sa majú pri svojom Učiteľovi Ježišovi zachovať. Tu sa ich raz pýtal na to, kto je pre nich ten podivín Ján Krstiteľ (Mt 11,7n), inokedy po nich chcel, aby z malého batôžka jedla nakrmili celé zástupy ľudí (Mt 15,32n). A zase inokedy pred nimi robil zvláštne divy, ako aj ten **na vrchu premene-nia**.

Vzal tam vlastne iba troch svojich najmilších učeníkov: **Petra**, od ktorého tak veľa očakával - a **Jakuba a Jána**, bratov, ktorým po istej skúsenosti v Samárii (L 9,54, Mk 3,17) ako nadšeným horlivcom hovoril dôverne aj „synovia hromu“.

Tí traja tam **uvideli Pána Ježiša**, ako sa celý nejako **premenil**, či čo to vlastne bolo ... a spolu s ním tam podobne stáli aj iní **dvaja mužovia**. Učeníci v nich spoznali **Mojžiša** a **Eliáša**. Peter vtedy hovoril k Pánovi Ježišovi: „**Pane, tak je nám tu dobre s tebou ... s vami. Postavíme tu tri stánky – jeden tebe, druhý Mojžišovi a tretí Eliášovi, dobre?**“

Peter totiž, keď spoznal pri Ježišovi aj slávneho Eliáša a ešte slávnejšieho Mojžiša, tak pochopil, že ich Učiteľ a Majster sa dostal vlastne na ich úroveň! Že sa tu deje čosi veľmi, veľmi zvláštne ... a... veľké. Preto tie tri stánky každému jednému z nich; stánok malo byť niečo ako miesto na uctievanie a stretávanie sa.

Boží hlas, ktorý vtedy zaznel z neba, ho ale usmernil: „**TOTO je môj milovaný Syn, to JEHO poslúchajte!**“ Eliáš je slávny, Mojžiš má nesmierny význam v dejinách, ale **pre vás je najdôležitejší Boží Syn a ním je Ježiš!**

Nepomýľte sa!

2. Samozrejme, že odkaz troch učeníkov a troch mužov na hore premenenia je nadčasový. To znamená, že jeho odkaz platí pre všetky generácie, aj pre tú našu.

My sa dnes zbožne nepozerať na Eliášov, ani na Mojžišov zjav. To videli oni tam, vtedy. **My skôr staviame stánky všelijakým iným hodnotám, ktoré sa nám snažia tiež nahovoriť, že sú našimi bohmi a že si zaslúžia, aby sme nimi nechali ovládať naše životy.**

Doplňte si tam, čo len chcete, čo všetko môže byť a aj je naším bohom dnešných čias. Možností je milión.

Prečo by sme si spomedzi nich všetkých mali vybrať práve – Ježiša?

Je to jednoduché - **pretože On sám je živý Boh**. Pozrite sa, čo povedal sám o sebe: „**Kto verí vo mňa, nie vo mňa**

verí, ale v toho, ktorý ma poslal, a kto vidí mňa, vidí toho, ktorý ma poslal.“ (v. 44-45)

Albo – myslíte si, že v tomto Pán Ježiš klamal?

Kto vidí v Ježišovi Boha, je blahoslavený. To sú Jeho slová. (J 20,29) A **ja Mu v tomto verím. Čo vy?**

Možností je milión, koho nasledovať. Ale Boží Syn je len jeden! Práve Jeho máme poslúchať a nasledovať. (Mt 17,5)

Pritom je tak ľahké sa pomýliť.

3. A teraz asi niekto povie: **No dobre, a čo z toho budem mať, keď si vyberiem pre svoj život toho Ježiša** ako hlavnú hodnotu?

Už vidím, ako si predstavujeme, čo všetko budeme musieť nechať tak: **Zlých kamarátov, zlé návyky, zlé skutky, zlé slová, zlé myšlienky, navštevovanie zlých miest, sledovanie zlých kanálov v TV či na internete, čítanie zlých kníh a časopisov ...**

Uff, no, áno. Aj to. Určite. Ak vieš, že sú to zlé veci, prečo ich vlastne robíš?

S Ježišom je to ale aj tak trochu inak, o iných hodnotách. On povedal, že je „**svetlo, ktoré prišlo na svet, aby nik neostal v tme, kto v Neho verí.**“ (v. 46)

Viete, keď sa v Biblii hovorí o tme, tak to väčšinou znamená, že ide o **tmu pravdy**. To je vtedy, keď pravda – zhasla. Nesvieti. Nedostáva sa k nám. Žiť život v tme pravdy, teda bez nej, je také ... **prázdne**. **To ste celý život presvedčení, že žijete správne a až potom, keď príde nejaký super ťažký okamih, tak zistíte, že to všetko bolo zbytočné a márne. Že ste sa mali snažiť o iné hodnoty**, ktoré sú nadčasové. Ktoré sa týkajú aj vašej večnosti. A tu sme pri našom Ježišovi, ktorý **prináša a dáva svetlo, večnosť do nášho života. Kto verí v Neho, neostáva v tme.**

Možno niekto povie: *tak toto nie je pre mňa*. Žiaden Ježiš do môjho života nepatrí. Nezaslúžim si ho.

Pozri sa, on povedal, že **ta neodsudzuje za tvoju minulosť, ani za tvoje názory**. Ba že **prišiel práve kvôli nám**, ktorí sme súčasťou tohto sveta, aby práve nás zachránil. (v. 47) Mňa, a aj teba. Nie, nesúdi ťa pre to, čím si žil dosiaľ. Ale pozýva ťa, aby si vtedy, keď príde ťažká chvíľa do tvojho života, trebárs aj tá celkom posledná, nemusel ľutovať, že si dovtedy zmätково a stále Ho odmietal. (v. 48)

Nechci žiť v omyle!

Dnešnú kázeň som začal známou rozprávkou o Popoluške. Ako princ hľadal svoju princeznú pomocou stratenej črievičky. Tak nejak si predstavujem Pána Boha, ktorý pomocou viery hľadá ľudí, ktorí mu veria.

Ale aj Popoluška mávala svoju činnosť, ktorou ju zamestnávala macocha. To bolo to nešťastné a zdĺhavé triedenie šošovice od hrášku. My sme jej celkom podobní, keď musíme triediť v živote pravdu od nezmyslov. Dávajme si pozor, aby sme ju dobre vytriedili, aby pravda, ktorou je Ježiš Kristus, neostala nami mylne vytriedená na zlej strane!

poznámky ku kázni:

Kompozícia kázne:

Rozpoznávame Pána Ježiša

1. *Tri stánky našej bohoslužby (Mt 17,1-9)*
2. *V Ježišovi spoznávame Boha (J 12,44n)*
3. *Dôsledky rozpoznania Spasiteľa (J 12,46n)*

K nedeli je v agende Ježišovo premenenie ako téma k poslednej nedeli po Zjavení. Pochádza zo starocirkevných perikop, zachovaná na toto obdobie. V staršej agende bola ešte uvedená téma: Len sám Ježiš.

Myšlienka kázne vychádza práve z tejto príležitosti:

Peter (s Ondrejom a Jánom) vidia Pána Ježiša premeneného na vrchu uprostred Mojžiša a Eliáša. Mt 17,1-9 (synopt.)

Petrova reakcia: urobiť tri stánky, aj Ježišovi, ale aj ostatným dvom. Pre neho je v tom Ježiš iba jeden z nich, ktorý by mal dostať rovnakú úctu. No len o Ježišovi zaznie hlas z neba...

Text J 12,44-50 mi pripadá ako vhodný pre tému rozpoznávania Boha vo svojom živote.

exegéza (výklad textu):

12. kapitolou začína autor evanjelia opis záverečných udalostí s Pánom Ježišom. Pochopiteľne, treba mať na zreteli, že evanjelisti sa nesnažili o chronologický záznam života Ježiša. Štýl spisu je evanjelium, nie kronika. (O evanjeliu ako štýle sa dá dočítať v prísl. literatúre, iste aj na nete.)

Cieľom je predstaviť svetu učenie Pána Ježiša a zachovať apoštolské učenie do čias, keď už nastupujú rôzne iné smery, v prípade Jána najmä doketizmus a gnosticizmus.

Príbeh 12 kapitoly cez pomazanie v Betánii 6 dní pred Veľkou nocou pokračuje vstupom Ježiša ako Krista do mesta. To sú tie ratolesti (a rúcha, u Jána opomenuté) kladené na cestu. V kapitole (od 20. v.) pokračuje krásne svedectvo o Grékoch, ktorí chcú vidieť Ježiša. Grékmi sa označovali zhelenizovaní ľudia iných národov všeobecne. Všetci vtedy totiž hovorili grécky – to bola svetová reč, najmä vďaka školám, kde sa vyučoval Homér ako základ jazyka. To, že chceli vidieť Ježiša, pre Jánovo svedectvo nie je iba o tom, že ho chcú vidieť na vlastné oči, ale v jeho podaní ide o celkový hlad ľudskej duše po spasení, ktorý možno utíšiť iba v Spasiteľovi, ktorého Ján predstavuje pochopiteľne v Ježišovi. Ján nehovorí, či Ho tí Gréci vtedy aj uvideli. Ale Ježiš v tom spoznáva správnu chvíľu (v. 23), na ktorú čakali dejiny spásy.

Zástup (sú v ňom aj tí Gréci?) sa potom pýta, kto je Syn človeka a Ježiš nepriamo hovorí, že On je svetlo sveta (v. 35n).

Posledná perikopa (časť) kapitoly (najmä verše 37-41, poťažne až 43) je apologetickou Jánovou časťou do celého deja. Mnohí v Neho aj tak neverili; Ján tu vďaka odkazuje na Izaiáša ako prorocstvo o tom – v. 38, Iz 53,1 a 6,9-10.

Pre kázeň sú dôležité zvlášť slová samotného Pána Ježiša, ako ich podáva Ján vo v. 44-50. Tento prejav sa považuje za posledný verejný, ktorý Ježiš mal. Nie je ani jasné, ku komu bol orientovaný, ale pravdepodobne k židom podľa obsahu.

v. 44: V preklade použité slovo „zvolal“ (ekraksen) má aj význam: dôrazne povedal, s určitou naliehavosťou. Tento prejav je pre autora evanjelia veľmi dôležitým teologickým vysvetlením postoja ľudí k Nemu.

Ježiš používa obraz posla. To, čo hovorí posol, je vlastne odkaz toho, kto ho poslal. Posol ne-reprezentuje seba, ale príkazcu. Možno by sme tu mohli vnímať s Božou Trojicou, Ježiš tu

akoby nevystupoval (ontologicky) v jednote s Otcom. Toho sa iste radi chytia najmä unitárske spoločensvá (napr. Jehovisti). Treba však brať v úvahu celkový odkaz Pána Ježiša. A ak tieto slová orientoval naozaj židom, ešte nebol čas na to hovoriť o Trojici, ten príde až po Letniciach (v zmysle J 16,8-10).

Kto verí Ježišovým slovám, ktoré hovorí s mocou (Mk 1,27), verí vlastne samotnému Bohu. Ukážka toho je pekne v kázni na vrchu v jeho etických výrokochoch (Mt 5,21nn).

v. 45: Tu sa Ježiš dotýka tak trochu nenápadne svojho božstva. Sloveso „vidieť“ použité v gréčtine (theóreo) tu nie je iba o klasickom videní (to by bolo sloveso v gr. blepó), ale o pozeraní sa na Ježiša, všímaní si Ho, Jeho skutkov, Jeho slov, Jeho naplňovaní prorociev. Podľa toho môže pozorovateľ ešte skôr spoznať toho, kto Ho poslal. Na druhej strane tu vlastne hovorí, že Boh je poznateľný jedine cez svojho posla - Ježiša.

v. 46: Ježiš často o sebe hovoril, že je svetlom. Jeho príchod na svet (svet nie v pejoratívnom zmysle) pomáha ľuďom nežiť už viac v tme. Čo je tmou? Samozrejme, stratenie sa pred Pánom Bohom, nezmyselnosť života v poviazaní Diablom ako vládcom v tomto svete. My už dnes vieme, že Ježiš je vlastne jediným svetlom do takejto tmy, iné od Pána Boha nemáme. Ten, kto v Neho verí (nielen v Jeho existenciu, ale v Jeho poslanie), v tme neostáva.

v. 47: Tento verš je paradoxom k Mt 7,26. Tam je práve poukázané na človeka, ktorý počúva Ježiša a nezachováva Jeho slová ako na toho, kto je podobný mužovi bláznovi. Vykladatelia sa domnievajú, že tu naráža na tých, ktorí sa spomínajú vo veršoch 12,42-43. Pán Ježiš sa teraz nestavia do roly sudcu tých, ktorí Ho (i keď možno iba zatiaľ) neprijímajú. Tí majú svojho sudcu – o tom bude ďalší verš (48).

On predsa neprišiel na to, aby odsúdil, ale zachránil. V tomto je Pán blahoslunný a zhovievajúci. Veď ešte mnohí nemali ako uveriť, keď Ho ešte riadne nepoznali a ani im Ho zatiaľ nemal kto riadne zvestovať. To príde až so zvestou cirkvi (R 10,17).

Pán Ježiš tu stojí celkom inak ako starozmluvní proroci, ktorí prísne zvestovali súd nad Izraelom, alebo aj celým svetom. On neprišiel súdiť, ani zvestovať súd, ale zachraňovať.

v. 48: Sudca je jasný – pohrdnutie Božou pravdou ako takou. To je vlastne hriech proti Duchu svätému (Mt 12,31), ktorý jednoznačne potrdzuje rozsudok nad človekom.

V slov. preklade to nevidieť, ale v gréčtine sa Ján hrá s výrazmi „slová“ a „slovo“, obe použité v tomto verši. Pre prvé používa výraz rhémata a pre druhé logos. Rhémata (v jed. č. rhéma) znamenajú reči, teda obsah učenia a príkazy (v podstate najvnútornejší mojžišovský zákon). Oni sú už teraz sudcom človeku, ktorý sám na sebe môže cítiť, že nekoná dobre. Na druhej strane slovo (logos) Ježiša Krista bude súdiť do večnosti, v posledný deň. Tu pekne vidíme Jánove hranie sa s filozofickým „logosom“ vtedajších čias (J 1,1-2), pod ktorým on rozumel samého Pána Ježiša.

Pozn.: Logos bol ešte od čias Herakleita (540-480 pred Kristom) považovaný za vnútorný princíp celého bytia. V gréckej škole mimoriadne dôležitý pojem, ktorého sa Ján vďačne ujal.

Ďalšie verše síce už nebudú v kázni, ale k textu ešte patria:

v. 49: V tomto Ježišovom prejave až teraz charakterizuje, kto Ho vlastne poslal: Otec. Nehovoril sám svoje myšlienky. Pre poslucháčov by to znamenalo ľudské myšlienka, pre nás, ktorí už vnímame Ježiša v Trojici jednotného s Otcom by to bolo prijateľné.

Posolstvo, ktoré priniesol, priniesol v moci od Boha (na ňu sa Ho stále pýtali: Mt 21, 23, ale aj Mt 12,38, J 2,18 a inde).

v. 50: Božie (Otcovo) prikázanie (gr. entolé znamená aj učenie, pokyn, či zákon) je večný život. Vedie k večnému životu. A to je svetlo na „konci tunela“ pre každú hladnú dušu po spasení. To je podstata všetkého toho, čo Ježiš hovoril a konal. Resp. čo stále znie ako Jeho slovo a čo stále On (pre nás) robí.

zdroje:

Biblia, evanj. preklad, grécka

www.egzegeza.pl, k nedeli po Vianociach 2012, autor: prof. Kalina Wojciechowska
wikipedia